

The Factors Affecting Education Quality Assurance Operations within the Educational Schools under the Office of Uthai Thani Primary Educational Service Area 1

Benjarat Glankhetkij

Master of Education Department of Educational Administration, Faculty of Education,
Nakhon Sawan Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author E-mail: benjarat.g@nsru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-9532-7230>

Received 20/12/2023

Revised 03/01/2024

Accepted 15/01/2024

Abstract

Background and Aims: Quality assurance within educational institutions is a process that must be carried out systematically and continuously. In addition to directly improving the educational management of educational institutions, the results of the educational quality assessment are also used as linked evidence to support external quality assessments. Thus, the objectives of this research were 1) study the level of factors affecting school's internal quality assurance operations. 2) study the level of school's internal quality assurance operations. 3) to study the relationship between the school's internal quality assurance operation, and 4) to create the predicted equation of factors affecting the operation of the school's internal quality assurance operation.

Methodology: The sample consisted of 242 administrators and teachers and randomized by sample random sampling. The research tools were the questionnaires regarding the factors affecting school internal quality assurance operation and the questionnaires regarding the level of school internal quality assurance operation with a reliability of 0.97. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, Pearson correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis.

Results: (1) The levels of factors affecting school's internal quality assurance operations overall were at a high level. According to each aspect leadership, communication, and personnel, respectively. (2) The levels of the school's internal quality assurance operation overall were at a high level. According to each aspect, it was at a high-level preparation of followed by the setting of educational standards of school, and preparation development plans of educational institutions that focus on quality in accordance with educational standards, respectively. (3) The relationship between the factors affecting a school's internal quality assurance operations and implementation of educational quality assurance within educational schools for positive relationships overall was at a very high level ($r_{xy} = 0.85$). With the statistically significant at the .01 level. and 4) The results of creating an equation school's internal quality assurance operation are the environmental factors of organizational

atmosphere, the organizational structure, the technology, the budget, and the leadership affecting the school's internal quality assurance operation with statistical significance at .05 level. The predicted factors that affected the school's internal implementation of quality assurance were 73 % accurate. Furthermore, the equation prediction was as follows:

The predicting equation of raw scores was:

$$y' = 0.93 + 0.22(X_4) + 0.15(X_3) + 0.18(X_5) + 0.16(X_8) + 0.09(X_1)$$

The predicting equation of standard scores was:

$$z' = 0.26(Z_4) + 0.19(Z_3) + 0.23(Z_5) + 0.20(Z_8) + 0.12(Z_1)$$

Conclusion: The study reveals that the school's internal quality assurance operations, influenced by factors such as leadership, communication, and personnel, are consistently at a high level. Additionally, the effective implementation of educational quality assurance is positively associated with these factors, with significant contributions from environmental elements like organizational atmosphere, structure, technology, budget, and leadership, demonstrating a predictive accuracy of 73%. This underscores the comprehensive and impactful nature of internal quality assurance measures within educational institutions.

Keyword: Factors Affecting; Schools Internal Quality Assurance Operation

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1

เบญจรัตน์ กลั่นเขตรกิจ

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Corresponding Author E-mail: benjarat.g@nsru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-9532-7230>

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง นอกจากนี้จะเป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยตรงแล้วผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษายังใช้เป็นหลักฐานเชื่อมโยงในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และ 4) สร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ระเบียบวิธีการวิจัย: กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 242 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และแบบสอบถามระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย: (1) ระดับปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ปัจจัยด้านบุคลากร (2) ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมา คือ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษากับ การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษากันทางบวก โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($r_{xy} = 0.85$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (4) ผลการสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา คือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมบรรยากาศองค์กร (X_4) ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร (X_3) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (X_5) ปัจจัยด้านงบประมาณ (X_8) และปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (X_1) ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาได้ร้อยละ 73.00 ดังสมการพยากรณ์ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$y' = 0.93 + 0.22(X_4) + 0.15(X_3) + 0.18(X_5) + 0.16(X_8) + 0.09(X_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$z' = 0.26(Z_4) + 0.19(Z_3) + 0.23(Z_5) + 0.20(Z_8) + 0.12(Z_1)$$

สรุปผล: การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนซึ่งได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่างๆ เช่น ความเป็นผู้นำ การสื่อสาร และบุคลากร ยังคงอยู่ในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัจจัยเหล่านี้ โดยมีส่วนสำคัญจากองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม เช่น บรรยากาศองค์กร โครงสร้าง เทคโนโลยี งบประมาณ และความเป็นผู้นำ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความแม่นยำในการคาดการณ์ถึง 73% สิ่งนี้เน้นย้ำลักษณะที่ครอบคลุมและมีผลกระทบของมาตรการประกันคุณภาพภายในภายในสถานศึกษา

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผลต่อ; การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

บทนำ

ประเทศไทยมีพัฒนาการในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จนนำไปสู่ความก้าวหน้าและความสำเร็จหลายด้าน แต่ยังมีช่องว่าง หรือจุดอ่อนที่ต้องเร่งแก้ไขอยู่หลายเรื่อง โดยเฉพาะเมื่อต้องเผชิญกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 ไม่ว่าจะเป็นความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ การแข่งขันทางเศรษฐกิจกับประเทศต่าง ๆ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ โดยการพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่งให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เท่าเทียม และจัดให้มีระบบสนับสนุน และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมที่มีศักยภาพ มีการจัดการศึกษาที่สร้างแนวทางในการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไร้ข้อจำกัด เพื่อสร้างความเท่าเทียมในการจัดการศึกษาที่ไม่จำกัดรูปแบบ เวลา และสถานที่ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2562: 1)

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง นอกจากจะเป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยตรงแล้วผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษายังใช้เป็นหลักฐานเชื่อมโยงในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จากหน่วยงานภายนอก คือ สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่มีความครอบคลุม ชัดเจน และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถสะท้อนคุณภาพของการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งหลักการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนในสถานศึกษาที่ต้องรับผิดชอบและร่วมลงมือดำเนินการทุกขั้นตอนของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554: 9)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุทธยานี เขต 1 พบว่า ผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานบางโรงเรียนจัดทำยังไม่เป็นระบบและไม่ครบวงจร จุดที่ควรพัฒนามากที่สุด คือ คุณภาพของผู้เรียน พบว่า ด้านการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหาร้อยละ 20.16 รองลงมา คือ ด้านการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ ร้อยละ 16.70 และด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ร้อยละ 15.60 และกระบวนการบริหารและการจัดการ จุดที่ควรพัฒนามากที่สุด

ด้าน การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ร้อยละ 12.78 รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ร้อยละ 12.68 และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ร้อยละ 12.41 และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จุดที่ควรพัฒนามากที่สุด ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 2565: 6)

จากความสำเร็จ และปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางให้โรงเรียน หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปวางแผนวางกลยุทธ์ เพื่อพัฒนา ปรับปรุง และส่งเสริม ให้โรงเรียนสามารถดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้บรรลุประสิทธิภาพ และเป็นรูปธรรมในการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และปรับปรุงการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวก
2. มีปัจจัยอย่างน้อย 1 ปัจจัยส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1

ทบทวนวรรณกรรม

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายปฏิรูประบบการประเมิน และการประกันคุณภาพการศึกษา ปรับเปลี่ยนระบบประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการทางการศึกษา ว่าการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐาน

การศึกษาที่กำหนด ตามบริบทของสถานศึกษา จากกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยขอแนะนำ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561: 60-61) ได้ออกแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และศูนย์การศึกษาพิเศษ ซึ่งมีแนวทางสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้สถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องดำเนินการและถือเป็นความรับผิดชอบร่วมกัน ทั้งนี้ สถานศึกษาอาจกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ได้

2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3. ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

4. ประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบ ในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา และกำหนดการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม

5. ติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา

6. จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นประจำทุกปี

สรุปได้ว่า หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีความเป็นมาของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา โดยเริ่มตั้งแต่ปี 2544 ปรับกระบวนการทัศน์ในการประเมินที่มีเป้าหมาย เพื่อการพัฒนาบนพื้นฐานบริบทของสถานศึกษามีการประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 เป็นการส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็ง

จากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัย เพื่อศึกษาว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และได้การจัดกลุ่มรวบรวมเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยของผู้วิจัย ซึ่งมีนักวิชาการและผู้วิจัยหลายท่าน ได้ศึกษาไว้ว่าปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

ปริญญา นิवासวงษ์ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 มี 8 ปัจจัย คือ 1. ปัจจัยด้านบุคลากร 2. ปัจจัยด้านงบประมาณ 3. ปัจจัยด้านสภาพทางกายภาพ 4. ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร 5. ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร 6. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ 7. ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 8. ปัจจัยด้านนโยบาย

เกษร บุตรจ้อม (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มี 5 ปัจจัย คือ 1. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ 2. ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร 3. ปัจจัยด้านทีมงาน 4. ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร 5. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี

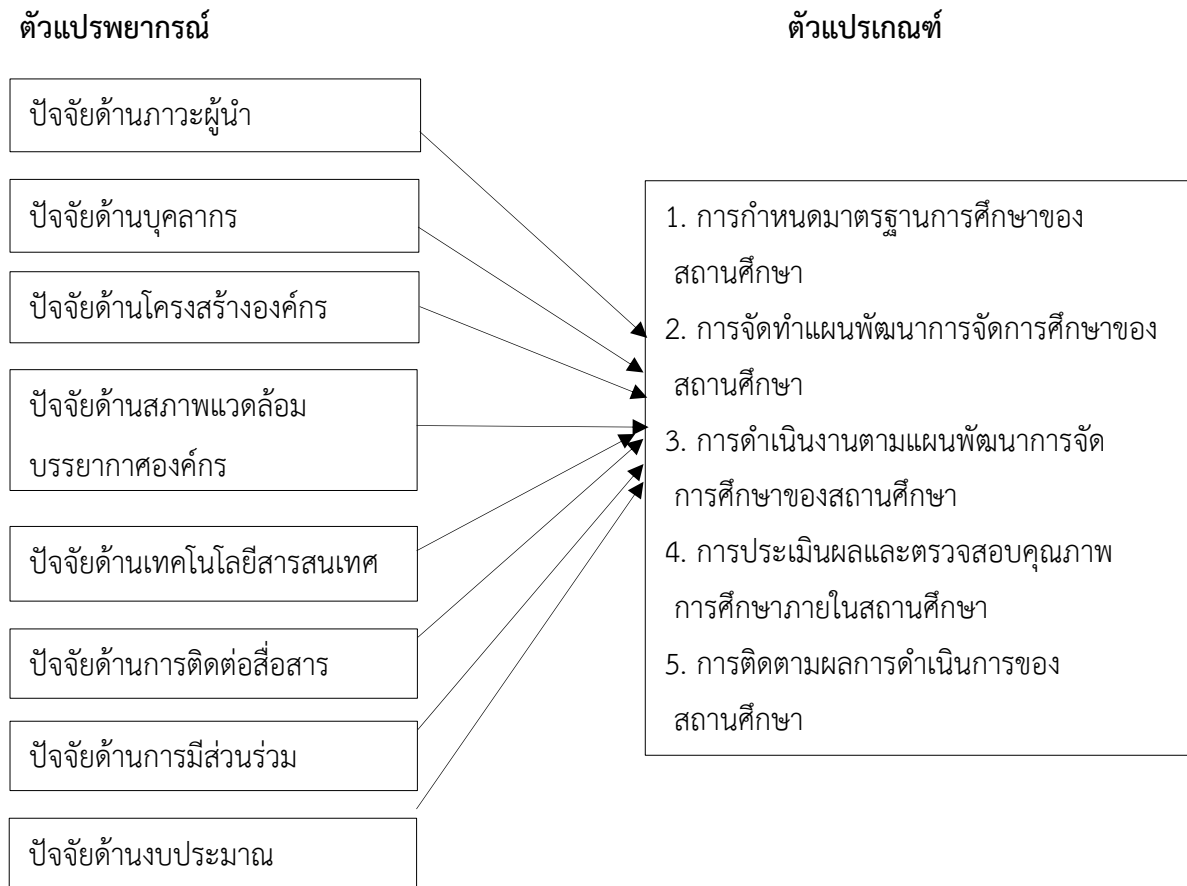
สำรวม คงสืบชาติ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 6 ปัจจัย คือ 1. ปัจจัยด้านบุคลากร 2. ปัจจัยด้านการบริหารงบประมาณ 3. ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ 4. ปัจจัยด้านบริหารการจัดการ 5. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม 6. ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

พงษ์พันธ์ แซ่แต้ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มี 8 ปัจจัย 1. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ 2. ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม 3. ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียน การสอน 4. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม 5. ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร 6. ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร 7. ปัจจัยด้านการใช้เทคโนโลยี 8. ด้านการจูงใจ

ธัญพร ยมนันต์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มี 6 ปัจจัย คือ 1. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2. ปัจจัยด้านคุณลักษณะของบุคลากร 3. ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร 4. ปัจจัยด้านทรัพยากรสนับสนุนการทำงาน 5. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 6. ปัจจัยด้านบรรยากาศองค์กร

พนาศักดิ์ ชาคำหลอย (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มี 5 ปัจจัย คือ 1. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2. ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารภายใน 3. ปัจจัยด้านจัดโครงสร้างการบริหาร 4. ปัจจัยด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ 5. ปัจจัยด้านทรัพยากรการเรียนรู้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 74 คน และครู จำนวน 554 คน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 รวมทั้งหมด 628 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 จำนวน 242 คน จากการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) คำนวณหาสัดส่วน และทำการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 จำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 จำนวน 58 ข้อ มีทั้งหมด 8 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ 2) ปัจจัยด้านบุคลากร 3) ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร 4) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมบรรยากาศองค์กร 5) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี 6) ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร 7) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม 8) ปัจจัยด้านงบประมาณ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ 1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษา 2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5. การติดตามผลการดำเนินการของสถานศึกษา 6. การจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การสร้างและการตรวจคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อ การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์เป็นแนวทางใน การสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 โดยศึกษาใน 8 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ 2) ปัจจัยด้านบุคลากร 3) ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร 4) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมบรรยากาศองค์กร 5) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี 6) ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร 7) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม 8) ปัจจัยด้านงบประมาณ และศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 โดยศึกษา 6 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

2. ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถาม และเทคนิคการตั้งข้อคำถามแบบสอบถามจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3. กำหนดกรอบเพื่อสร้างแบบสอบถาม และสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปร จำนวน 106 ข้อ ประกอบด้วย แบบสอบถามตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำนวน 58 ข้อ และแบบสอบถามตอนที่ 3 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำนวน 48 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จำนวน 106 ข้อ เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาคำตรงเชิงเนื้อหาของปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ ให้มีความถูกต้องและชัดเจน โดยมีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

6. หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของคำถามแต่ละข้อ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นว่าคุณค่าคำถามแต่ละข้อวัดได้ตรงวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ โดยนำค่าคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปมาใช้ โดยใช้เกณฑ์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณ (สายทิพย์ ยะฟู. 2560: 128-129) ดังนี้

ให้คะแนน + 1 แน่ใจว่าสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

ให้คะแนน - 1 แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

7. นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งข้อคำถามเดิมมี 106 ข้อ เมื่อผ่านการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแล้วนั้น มีข้อคำถามสอดคล้องตามวัตถุประสงค์จำนวน 106 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 นำข้อคำถามทั้ง 106 ข้อ มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

8. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลทัพทัน (อุดมพิทยา) โรงเรียนบ้านคลองข่อย และโรงเรียนบ้านสระนารายณ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ในระหว่างวันที่ 25 กรกฎาคม - 1 สิงหาคม 2566

9. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้มาหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่า แบบสอบถามปัจจัยด้านภาวะผู้นำ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.91 ปัจจัยด้านบุคลากร มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.91 ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.89 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมองค์กร มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.88 ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.81 ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.91 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.89 ปัจจัยด้านงบประมาณ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.89 และแบบสอบถามการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.97

10. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอรับความเห็นชอบและนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะกรรมการครูศาสตร์ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยพบผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในระหว่างวันที่ 8-21 สิงหาคม 2566

3. ผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามด้วยตนเองโดยส่งแบบสอบถามผ่าน Google Form และได้รับแบบสอบถามคืนกลับครบทั้ง 242 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายในด้านต่าง ๆ ซึ่งกำหนดตามแนวทางของลิเคิร์ต (Likert Scale) (สายทิพย์ ยะฟู. 2560: 128) ดังนี้

- 4.50 - 5.00 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.50 - 4.49 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 2.50 - 3.49 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.50 - 2.49 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 - 1.49 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายในด้านต่าง ๆ ซึ่งกำหนดตามแนวทางของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) (สายทิพย์ ยะฟู. 2560: 128) ดังนี้

- 4.50 - 5.00 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.50 - 4.49 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 2.50 - 3.49 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.50 - 2.49 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 - 1.49 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมบรรยากาศองค์กร ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านบุคลากร

2. ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพ ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้าน การติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($r_{xy} = 0.85$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การสร้างสมการพยากรณ์ได้วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมบรรยากาศองค์กร ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี และปัจจัยด้านภาวะผู้นำ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ร่วมกัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมเท่ากับ .86 สามารถพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 73 สร้างสมการพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$y' = 0.93 + 0.22(X_4) + 0.15(X_3) + 0.18(X_5) + 0.16(X_8) + 0.09(X_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$z' = 0.26(Z_4) + 0.19(Z_3) + 0.23(Z_5) + 0.20(Z_8) + 0.12(Z_1)$$

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 มีข้อค้นพบที่ควรนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมบรรยากาศองค์กร ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านบุคลากร มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปราย ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำพาบุคลากรในการปฏิบัติงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า ภาวะผู้นำเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหน้าที่ที่กำหนดหรือชักจูง กระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจให้แก่บุคคลในองค์กร ให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะปัจจัยที่สามารถสนองตอบความต้องการภายในบุคคลได้ด้วยกัน ได้แก่ ความสำเร็จในการทำงาน การยอมรับนับถือ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติความรับผิดชอบ และความก้าวหน้า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธัญพร ยมนันต์ (2561: 68) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1

เขต 2 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการตัดสินใจ โนม้นำวจุใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้ยินดีปฏิบัติตามจนทำให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์

1.2 ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การให้ความสำคัญกับการติดต่อสื่อสาร ใช้เทคนิคและสื่อหลาย ๆ ทางทั้งนี้ เป็น การติดต่อสื่อสาร เป็นกระบวนการที่บุคคลใช้ในการแลกเปลี่ยนข่าวสารสำคัญ และการสื่อความคิดความรู้สึกซึ่งกันและกัน การติดต่อสื่อสารเป็นการที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข่าวสารหรือทัศนคติ เพื่อสร้างความเข้าใจต่อกัน การสื่อสารเป็นกิจกรรมสำคัญที่มนุษย์ต้องการบอกผู้อื่นให้รู้ว่าตนเองต้องการอะไร ทำอย่างไร โดยผ่านสื่อหรือช่องทางต่าง ๆ ที่เหมาะสมให้เข้าใจตรงกัน ระหว่างผู้ส่งสารกับการอยู่ร่วมกันของมนุษย์เป็นหมู่เป็นพวกในสังคม ทุกคนจะมีหน้าที่ต่าง ๆ ในการอยู่ร่วมกัน ทำงานพร้อมกัน มีการติดต่อกัน ซึ่งต้องอาศัยศาสตร์และศิลป์ในการสื่อสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันส่งผลและประสิทธิผลของงาน การสื่อสารที่ขาดประสิทธิภาพ จะก่อให้เกิดความล้มเหลวของงาน อิทธิพลของการสื่อสาร ส่งผลในการทำลายความสามัคคี หรือก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีได้ การนำสื่อหลาย ๆ ประเภทมาใช้ร่วมกันทั้งวัสดุอุปกรณ์และวิธีการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุดของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกษร บุตรจ้อม (2558: 115) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ด้านการติดต่อสื่อสารส่งผลอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการติดต่อสื่อสาร

1.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมบรรยากาศองค์กร โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีเพื่อนร่วมงานที่ดีมีขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงาน เป็นสิ่งสำคัญที่บุคลากรความรู้สึกว่าการทำงานที่ดี คือ พื้นที่ที่ส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดี ผลิตภาพ และการเติบโตของบุคลากร ปัจจัยบางส่วนที่นำไปสู่สภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีนั้นหมายรวมถึงการมีแนวปฏิบัติที่ดีในการทำงาน มีค่านิยมที่ทุกคนเข้าถึงได้ มีบรรยากาศที่เปี่ยมไปด้วยความเอื้ออาทร และมีวัฒนธรรมแห่งความไว้วางใจ จะทำให้บุคลากรเกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความสุขในการทำงาน ผลของความสุขในการทำงานจะทำให้งานบรรลุเป้าหมายตามที่องค์กรได้ตั้งเป้าหมาย และวางแผนเอาไว้จะส่งผลให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ธัญพร ยมนันต์ (2561: 73) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ปัจจัยบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร ส่งผลโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รู้สึกพึงพอใจมีความสุขที่ได้ทำงานกับเพื่อนร่วมงานทุกคน

1.4 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเปิดโอกาสให้บุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรม ตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้น ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม คือ หลักร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน จึงเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย นับตั้งแต่ การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การดำเนินการและการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการควบคุม กำกับ ติดตามและ

ประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถทำได้ทั้งทางตรง คือ ร่วมเป็นคณะกรรมการ และทางอ้อมร่วมวางแผนทาง นโยบาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พงษ์พันธ์ แซ่แต้ (2560: 121) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารงานที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วม ส่งผลอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ

1.5 ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 ให้ความสำคัญกับโครงสร้างการบริหารจัดการให้เอื้อต่อการดำเนินงาน การกำหนดนโยบายการจัดสายงาน การกำหนดองค์ประกอบ ทุกคนมีส่วนร่วม และมี การประชาสัมพันธ์กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางให้เห็นและข้อเสนอแนะ และแต่งตั้งคณะบุคคลทำการตรวจสอบ ทบทวนและรายงานคุณภาพการศึกษา และจัดให้มีข้อมูลที่เพียงพอในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจและแผนพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอนก วิลาสังข์ (2558: 72) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่การบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดอุดรธานี ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ส่งผลโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมี การกำหนดบทบาทหน้าที่ที่บทบาทหน้าที่การบริหารงานตามโครงสร้างในสถานศึกษาอย่างชัดเจน

1.6 ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการงานต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า การนำเอาเทคโนโลยีการศึกษามาใช้นั้น ส่วนใหญ่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา ในด้านการศึกษาที่เช่นเดียวกัน เพราะปัญหาทางด้านการศึกษามากมาย ปัญหาเรื่องระยะทาง นอกจากนั้น การนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในการเรียนการสอนก็เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนการสอน และเพิ่มประสิทธิผลทางการศึกษา และช่วยในการจัดเก็บข้อมูล และประมวลผลฐานข้อมูล การพัฒนาระบบสารสนเทศช่วยการเรียนการสอน การวางแผนและการบริหารการศึกษา การวางแผนหลักสูตร การแนะแนวและบริการ เพื่อให้การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างรวดเร็ว ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ สุภาพร ตะนันย (2565: 99) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดเชียงราย ปัจจัยเทคโนโลยี ส่งผลอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษา โดยจัดเก็บข้อมูลเอาไว้เป็นหมวดหมู่ในฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ

1.7 ปัจจัยด้านงบประมาณ โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผนการใช้งบประมาณอย่างรอบด้าน ทั้งนี้ เป็นเพราะเมื่อวางแผนการจัดสรรงบประมาณสามารถดำเนินงานการบริหารจัดการงบประมาณ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน พัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนการประสานส่งเสริม สนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี อย่างเหมาะสมให้กับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สำรวม คงสืบสาย

(2559: 182) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัจจัยงบประมาณส่งผลอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการวางแผนงบประมาณประจำปี เป็นเครื่องมือควบคุมการปฏิบัติงานขององค์กร

1.8 ปัจจัยด้านบุคลากร โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีบุคลากรปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า การที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ ต้องอาศัยครูผู้สอนที่มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ เพราะคุณภาพการศึกษาเกิดขึ้นได้ที่ห้องเรียน ต้องพัฒนาครู ต้องลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ครูทุกคนต้องได้รับการพัฒนาตามที่ครูเลือกอย่างถูกต้องตามบริบทของสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้รับการพัฒนา คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา แล้วนำผลการพัฒนาสู่การเรียนรู้ และการเปลี่ยนแปลงผู้เรียนต่อไป ซึ่งการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาควรต้องมีความหลากหลายและมีความเหมาะสมกับผู้เข้ารับการพัฒนาเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จักรพงษ์ แก้วตรี (2557: 70) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดบึงกาฬ ปัจจัยด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่

2. ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพ ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านมีผลการวิจัย

2.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผนในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เริ่มจากการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยสถานศึกษา กำหนดมาตรฐาน และเป้าหมายความสำเร็จตามบริบทของสถานศึกษามาตรฐาน และเป้าหมายความสำเร็จควรระบุให้เป็นรูปธรรมชัดเจน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์พันธกิจ รวมทั้งอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา สถานศึกษาอาจเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จที่ทำหาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอนก วิลาสังข์ (2558: 73) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดอุดรธานี พบว่า การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

2.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผนในการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา และความต้องการเพื่อนำข้อมูลมากำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 จะต้องวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น โดยการกำหนดวิสัยทัศน์

พันธกิจและเป้าหมายด้านต่าง ๆ กำหนดวิธีการดำเนินกิจกรรม หรือโครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กำหนดปฏิทิน กำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน รวมทั้งกำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างรอบด้าน พงษ์พันธ์ แซ่แต้ (2560: 130) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 พบว่าการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาอยู่ในระดับมาก

2.3 การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประชุมวางแผนชี้แจง การมีส่วนร่วม ทำความเข้าใจร่วมกันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า การประชุมวางแผนเพื่อเป็นแนวทางในการนำแผนปฏิบัติการประจำปี สู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการไว้ ผู้รับผิดชอบ และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญพร ยมนันต์ (2561: 74) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

2.4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผนประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาทุกระดับการศึกษา ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 จัดให้มีการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีการวางแผนกำหนดหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบคุณภาพ ประกอบด้วย คณะกรรมการภายในสถานศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และใช้วิธีการดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาด้วยวิธีการ เครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษร บุตรจ้อม (2558: 119) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 พบว่า การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

2.5 การติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาโดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผนแต่งตั้งคณะกรรมการและกำหนดบทบาทหน้าที่ในการติดตามผลการดำเนินการอย่างชัดเจน ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 ได้มีนโยบาย และแนวทางในการจัดให้มีการตรวจสอบติดตามผล การดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษา โดยมีการติดตามผลการดำเนินการทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ผ่านการนิเทศติดตามจากศึกษานิเทศก์หรือผู้บริหารระดับสูง รายงาน และนำผลการติดตามดำเนินการไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพร ชาญประโคน (2556: 85) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า การติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาอยู่ในระดับมาก

2.6 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยรวมส่งผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผนรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ข้อมูลทั่วไปและผล การประเมินตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละมาตรฐาน ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลและผลการดำเนินงานตลอดปี การศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการวิเคราะห์ตนเอง เพื่อแสดงผลการดำเนินงานของสถานศึกษา การดำเนินการสรุป และจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามพันธกิจ และมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องตามแผนที่กำหนดไว้ให้บรรลุผลอยู่ในระดับใด เป็นการทบทวน การปฏิบัติงานของสถานศึกษาด้วยตนเอง รวมทั้งวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน ตลอดจนร่วมกัน หาแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคด้วยตนเอง รายงานการประเมินตนเองจึงเป็นเอกสารที่ช่วยสะท้อน ผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันการศึกษา ประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ การกำกับติดตามคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง จึงต้องรายงาน ผลการดำเนินงานตามรายองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน วิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาในการเสริมจุดเด่น ลดจุดที่ควรพัฒนา เพื่อให้การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ระดับสถานศึกษาตามรูปแบบที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 กำหนด นำเสนอ รายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดำรงเกียรติ วันทา (2559: 80) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานีเขต 5 พบว่า การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง อยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษากับ การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุทัยธานี เขต 1 เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้ เนื่องมาจากการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาจะต้องอาศัยปัจจัยหลายด้าน เพื่อให้ การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งการเป็นนักบริหารมืออาชีพ มีความสามารถในการ บริหารจัดการ โครงสร้างองค์กรสภาพแวดล้อมบรรยากาศองค์กร และการบริหารงานอย่างมีระบบครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพมาใช้ในการ ปฏิบัติงาน สร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรเกิดความเชื่อมั่น เป็นแรงกระตุ้นในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็ม ความสามารถ มีการส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับบุคลากรเครือข่ายและชุมชน เพื่อเป็นกำลังใน ขั้วเคลื่อนการพัฒนาการศึกษา มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม สร้างสรรค์ สนับสนุนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ คิดเป็น ทำเป็น มีความสามารถในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน ตามบริบทของท้องถิ่น การบริหารจัดการงบประมาณมาใช้ภายในองค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีทักษะในการ จูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม รวมถึงการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรให้เกิดความพึง พอใจในการปฏิบัติงาน เปิดใจรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง สร้างความศรัทธาในหน่วยงาน มีเทคนิคการ สื่อสารที่ชัดเจนเพื่อให้บุคลากรเข้าใจและปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ด้วยวิธีการในการติดต่อสื่อสารหลากหลาย ช่องทาง ซึ่งเป็นสื่อกลางที่ทำให้การปฏิบัติงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ร่วมกัน บุคลากรจึงเป็นส่วนสำคัญจะ

ขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมายได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษร บุตรจ้อม (2558: 119) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ผลการสร้างสมการพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมบรรยากาศองค์กร ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และปัจจัยด้านภาวะผู้นำ เป็นปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 โดยปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมบรรยากาศองค์กร พบว่า เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพทางจิตใจ มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำงานของบุคลากร ความรู้สึกของบุคลากรภายในองค์กรต่อปัจจัยต่าง ๆ ภายในองค์กรที่ส่งผลต่อการทำงาน ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมนั้น ได้แก่ อาคารสถานที่ เพอร์นิเจอร์ อุปกรณ์ประจำสำนักงาน แสงไฟ อุณหภูมิ สีสนของอาคาร ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน นโยบายในการทำงานขององค์กร อิสระในการทำงาน เป้าหมายแผนงานขององค์กร ระบบบริหารระบบประเมินผล การฝึกอบรม ระบบรางวัลผลตอบแทน ซึ่งเมื่อพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ นี้แล้วก็เหมือนกับปัจจัยที่ใช้ในการจูงใจบุคลากรนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญพร ยมนันต์ (2561: 85) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมบรรยากาศองค์กร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากสรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จึงควรส่งเสริมสนับสนุนทุกปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายและแนวทาง การปฏิบัติงานของโรงเรียน

1.2 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านบุคลากร ในด้านของการรับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่ายในสถานศึกษา มีความสำคัญมาเป็นลำดับสุดท้าย ซึ่งขัดแย้งกับกระบวนการทำงานให้เกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุดตามเป้าหมายขององค์กร เพราะการทำงานที่ดีต้องอาศัยความรู้ความสามารถของบุคลากรในการวางแผนพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน การมีส่วนร่วมในการทำงานและแสดงความคิดเห็น เพื่อทบทวนเป้าหมาย หรือปรับแผนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงจะส่งผลให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาดำเนินไปอย่างราบรื่นและมี

ประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นจึงควรศึกษาควรมีการศึกษาโดยการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จะทำให้ได้รายละเอียดเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนางานประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เช่น ศึกษาปัจจัยด้านนโยบายและเป้าหมาย ปัจจัยด้านความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับกระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562. (2562, 1 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 136 ตอนที่ 57ก. น. 49-53.
- เกษร บุตรจ้อม. (2558). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา): มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จักรพงษ์ แก้วตรี. (2557). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 จังหวัดบึงกาฬ*. การค้นคว้าอิสระการศึกษา มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา): มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดำรงเกียรติ วันทา. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา): มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ธัญพร ยมนัดถ. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา): มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- ปริญญา นิวาสวงษ์. (2556). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3*. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา): มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พงษ์พันธ์ แซ่แต้. (2560). *ปัจจัยการบริหารงานที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนนิคมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา): มหาวิทยาลัยบูรพา.

- พนาศักดิ์ ชาคำหลอย (2565). ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา): มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สมพร ชาญประโคน. (2556). ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. การค้นคว้า อีสาระการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา): มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สายทิพย์ ยะฟู. (2560). การวิจัยทางการศึกษา. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้น พื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1. (2565). รายงานการสังเคราะห์ผลการประเมิน ตนเองของสถานศึกษา (SAR) ประจำปีการศึกษา 2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุทัยธานี เขต 1. อุทัยธานี: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำรวม คงสืบชาติ. (2559). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา): มหาวิทยาลัยราชภัฏ บุรีรัมย์.
- สุภาพร ตะนัย. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าอีสาระการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา): มหาวิทยาลัยพะเยา.
- เอนก วิลาสังข์. (2558). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดเทศบาล จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา): มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุดรธานี.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-110.